

ABSTRAKT

VÝCHOZÍ PODMÍNKY: Astma patří k nejčastějším chronickým onemocněním v dětství a jeho prevalence neustále narůstá. Bylo již popsáno mnoho rizikových a protektivních faktorů důležitých pro rozvoj atopických onemocnění a astmatu. Znalost ohledně těchto faktorů je přesto nutno rozšířit.

CÍL STUDIE: Porovnat dvě skupiny dětí (astmatici a kontrolní skupina) s rozdílnými rizikovými a protektivními faktory pro rozvoj astmatu. Rozpoznání rizikových faktorů nám může pomoci navrhnout preventivní programy a zlepšit naši znalost patobiologie onemocnění.

METODY: Bylo rozesláno 3848 anonymních a strukturovaných dotazníků do českých základních škol. Dotazník vyplňovali za děti rodiče a byl zaměřen na zjištění okolností těhotenství matky a podmínek života dítěte ve třech obdobích (první dva roky života, 6. -7. rok a 12. -13. rok). Navráčeno bylo 2050 vyplněných dotazníků a my jsme se zaměřili na skupinu 118 astmatických dětí a 765 nealergických dětí jako referenční skupinu. Děti byla narozeny převážně ve školním roce 1992/1993 a všechny pocházely z České republiky. Děti byly označeny za astmatiky, pokud udávaly astmatické symptomy a užívaly protiastmatickou farmakoterapii. Nealergické děti naopak uváděly nepřítomnost alergických obtíží, negativitu kožních testů na nejčastější alergeny a nepřítomnost protialergické terapie.

VÝSLEDKY: Jako rizikové statisticky významné faktory jsme označili – mužské pohlaví dítěte a okolnosti těhotenství matky jako je rizikové těhotenství, horečnatá onemocnění, urologický zánět a ekzém, užívání antibiotik a léků obsahujících paracetamol, změnu pohybové aktivity, nízký věk matky při porodu a přenášení plodu. Jako rizikový, i když statisticky nevýznamný faktor, se také jevila doba narození říjen-prosinec a duben-červen a zvracení matky během těhotenství. Mezi ochranné, i když statisticky nevýznamné faktory, jsme zařadili vyšší konzumaci tvarohu během těhotenství, kontakt matky s domácím i hospodářským zvířectvem v těhotenství, vyšší pořadí porodu a vyšší počet sourozenců (hlavně starších). Neprokázali jsme vliv porodu císařským řezem, vliv hmotnosti matky před porodem, přírůstkem hmotnosti v těhotenství a porodní hmotnosti dítěte, stejně jako vliv výživy v těhotenství, kouření v těhotenství a prodělaného „gynekologického“ zánětu během těhotenství.

ZÁVĚR: V této studii jsme prokázali, že mnoho prenatálních faktorů je spojeno se vznikem astmatu v dětství. To dokazuje, že nejenom období prvních let po narození je důležité pro vývoj imunologického systému, ale také období během těhotenství a mnoho faktorů může determinovat následný astmatický status dítěte.